

**MUNI
MED**

**Řízení, ekonomie a právo
Zdravotnické právo a etika zdrav. Povolání
I. – 16. 2. 2022**

BLEP061p
MRPE0411
období: jaro 2022

Ústav veřejného zdraví LF MU
Alena Tobiášová

VYMEZENÍ TÉMAT PŘEDMĚTU

- ✓ řízení, organizace a financování zdravotnictví v ČR
- ✓ základní terminologie
- ✓ práva a povinnosti pacientů a osob jemu blízkých
- ✓ práva a povinnosti poskytovatele zdravotních služeb
- ✓ práva a povinnosti zdravotnických pracovníků
- ✓ informovaný souhlas a nesouhlas s poskytováním zdravotních služeb
- ✓ povinnost mlčenlivosti zdravotnických pracovníků a její prolomení
- ✓ zdravotnická dokumentace – vedení, nakládání, vyřazování
- ✓ odpovědnost při poskytování zdravotních služeb
- ✓ pracovněprávní předpisy, práva a povinnosti zaměstnance
- ✓ podmínky pro provozování podnikatelské činnosti obecně

stěžejní právní úprava

- *Listina základních práv a svobod*
- *Úmluva o lidských právech a biomedicíně (96/2001 Sb. m. s.)*
- **Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách**
- *Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách*
- *Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě*
- *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*
- *Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění*
- *Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci*

stěžejní právní úprava

- *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád*
- *Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*
- *Zákon č. 262/2004 Sb., zákoník práce*
- *Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta*
- *Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních*

ŘÍZENÍ, ORGANIZACE A FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ V ČR

PŮSOBNOST SPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

základní principy

- Čl. 31 Listiny základních práv a svobod

Každý má právo na ochranu zdraví.

Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.

základní principy

- ✓ **Svobodná volba poskytovatele** zdravotních služeb, které odpovídají zdravotním potřebám pacienta, pokud zákon nebo jiné právní předpisy nestanoví jinak (zákonné limitace)
- ✓ **Poskytnutí hrazených služeb** v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o **veřejném zdravotním pojištění**, přičemž poskytovatel nesmí za tyto hrazené služby přijmout od pojištěnce žádnou úhradu

základní principy

- ✓ **Autonomie volby zdravotních služeb**

resp. zdravotní péče **na základě poučení**

o zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu

- ✓ **Autonomie volby zdravotních služeb**

na základě poučení

o ceně poskytovaných služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady

role státu v péči o zdraví

- ✓ tvorba konceptů zdravotní péče
- ✓ zajištění přístupu všech občanů k základní kvalifikované zdravotní péči
- ✓ sladování zájmů jednotlivých účastníků zdravotní péče
- ✓ odpovědnost za efektivní využívání prostředků na zdravotní péči
- ✓ zvýšení motivace obyvatel k ochraně vlastního zdraví
- ✓ řešení ekologických problémů
- ✓ legislativní a ekonomickou podporu zdravého způsobu života
- ✓ zvyšuje úlohu obcí a regionů v péči o zdraví
- ✓ zajišťuje zvýšenou péči o potřeby rizikových skupin
- ✓ vytváří soustavu veřejného zdravotnictví
- ✓ podporuje rozvoj soukromého a nestátního zdravotnictví v osobní péči

Nástroje státu

- ✓ systém zákonů, norem, normativ a standardů
- ✓ finanční prostředky a způsoby jejich alokace
- ✓ instituce
- ✓ informace
- ✓ vyjednávání s účastníky procesu zdravotní péče

hlavní subjekty

Ministerstvo zdravotnictví

- zákon č. 2/1969 Sb. , o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR

Kraj - Krajský úřad / obce

- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zdravotní pojišťovny

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění
- zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR
- zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách

Ministerstvo zdravotnictví

- ústřední orgán státní správy
 - určování zdravotní politiky
 - příprava právních předpisů
 - regulace zdravotních služeb v rámci veřejného zdravotního pojištění
 - zřizovatel státních zdravotnických zařízení

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS)

- organizační složka státu zřízena MZ
- správce NZIS
 - jednotný celostátní informační systém veřejné správy, v němž jsou shromažďovány a zpracovány osobní a další údaje ze základních registrů orgánů veřejné správy, ministerstev, od poskytovatelů zdravotních služeb, příp. dalších osob předávajících údaje do NZIS
 - www.uzis.cz

kompetence krajů

- **přímé kompetence obligatorní**

- zákonné kompetence a povinnosti v oblasti zdravotnictví (ZZS, záchytné stanice, LPS, prohlídka těl zemřelých, oprávnění k poskytování ZS, stížnosti ...)

- **přímé kompetence fakultativní**

- kompetence vyplývající pro kraje jako veřejnoprávní korporace (**poskytování ZS zřizovanými příspěvkovými organizacemi** a zakládanými obchodními společnostmi, oblast dotací a případné přímé finanční spoluúčasti ...)

- **nepřímé kompetence**

- kraj jako veřejnoprávní korporace ke všem subjektům v oblasti veřejného zdraví a poskytování ZS (předkládání/vyjadřování k návrhu zákonů, schvalování rozpočtu kraje, ukládání úkolů KÚ, vyřizování připomínek a podnětů obcí a právnických osob ...)

- **veřejný zájem**

- oblast závislá na vyjednávání se subjekty mající přímé kompetence na poskytování ZS (spolupráce s poslanci, senátory, pacient. organizacemi, vyjednávání o tvorbě sítě poskytovatelů ...)

obce

- zabezpečují všechny úkoly spojené s **funkcí zřizovatele svých zdravotnických zařízení**
- ve svých územních obvodech řídí v samostatné působnosti **ochranu před alkoholismem a jinými toxikomaniemi**
- uplatňování **zdravotní politiky** v rámci hospodaření obce

zdravotní pojišťovny

- Samostatné právní subjekty
- Specializovaná zdravotní a finanční instituce
 - výběr pojistného od plátců
 - úhrady zdravotních služeb poskytovatelům zdravotních služeb
 - zajištění poskytování hrazených služeb svým pojištěncům včetně jejich místní a časové dostupnosti
 - uzavírání smluv o poskytování a úhradě hrazených služeb
 - povinnost vytvořit síť smluvních poskytovatelů ZS, aby byly hrazené služby poskytovány efektivně a v dostatečné kvalitě
 - schvalování úhrady léčiv, zdrav. prostředků v mimořádných případech
 - ...a další dle zákona o veřejném zdravotním pojištění

správní úřady ve zdravotnictví

- Státní ústav pro kontrolu léčiv
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- Orgány ochrany veřejného zdraví
- Úřad pro ochranu osobních údajů

Profesní komory

- zák. č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře
- samosprávné profesní organizace
 - dbají na odbornost a etiku
 - hájí práva, profesní zájmy a čest
 - vedou seznamy členů
- povinné členství pro výkon povolání
- okresní sdružení / celostátní úroveň

ŘÍZENÍ, ORGANIZACE A FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNICTVÍ V ČR

Poskytovatelé zdravotních služeb

terminologie

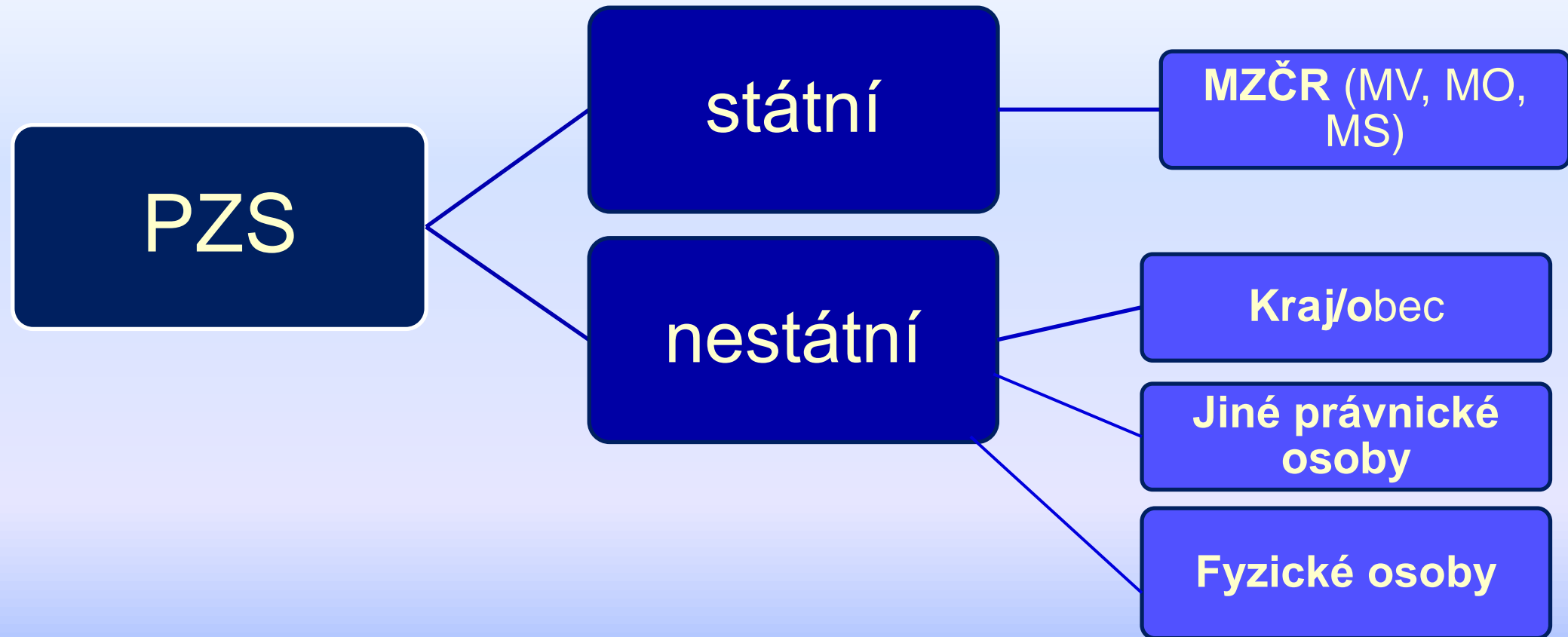
– Poskytovatel ZS

- fyzická nebo právnícká osoba
která má oprávnění k poskytování ZS
podle zákona o zdravotních službách
- o udělení oprávnění rozhoduje krajský úřad / Magistrát hl.m.Prahy / MV

– Zdravotnické zařízení

- prostory
určené pro poskytování zdravotních služeb

poskytovatelé zdravotních služeb

poskytovatelé zdravotních služeb

sít'

smluvních poskytovatelů zdravotních služeb

- Zdravotní pojišťovna je povinna zajistit poskytování hrazených služeb svým pojištěncům, včetně jejich místní a časové dostupnosti (nař. vl. č. 307/2012 Sb., o místní a časové dostupnosti).
- Tuto povinnost plní prostřednictvím poskytovatelů, se kterými uzavřela smlouvu o poskytování a úhradě hrazených služeb
 - tito poskytovatelé tvoří sít' smluvních poskytovatelů zdravotní pojišťovny.

výběrové řízení poskytovatele ZS

- před uzavřením smlouvy o poskytování a úhradě hrazených služeb se koná výběrové řízení
- konání výběrového řízení může navrhnout zdravotní pojišťovna, uchazeč nebo obec
- výběrové řízení vyhlašuje krajský úřad (Magistrát hl.m. Prahy) / MZ (lůžková a lázeňská léčebné rehab. péče)
- uchazečem se rozumí poskytovatel oprávněný poskytovat zdravotní péči v příslušném oboru (splní v termínu podmínky)
- zákonné výjimky u konání výběrového řízení

M U N I

M E D